

232/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet

a pénzforgalomról, a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus fizetési eszközökről

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 235. §-a (1) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Hatály

1. § (1) A rendelet hatálya kiterjed

a) a Hpt. 3. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt pénzforgalmi szolgáltatással kapcsolatosan a bankszámlát vezető, illetőleg a fizetési megbízást teljesítő hitelintézetre és a számlatulajdonosra, illetve a bankszámla felett rendelkezni jogosultakra, valamint

b) a Hpt. 3. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt pénzügyi szolgáltatással kapcsolatosan az elektronikus fizetési eszköz kibocsátójára és birtokosára, továbbá az elektronikus fizetési eszközzel végzett fizetési és pénzfelvételi műveletekre, ideértve az elektronikus fizetési eszközzel végzett azon műveleteket is, amelyeket nem elektronikus módon bonyolítanak le.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya az (1) bekezdés b) pontja szerinti szolgáltatással kapcsolatban a csekk, valamint a csekknek a csekkgarantáló kártyával együtt történő használatára.

(3) E rendelet rendelkezéseit

a) a Hpt. 3. § (1) bekezdés d) pontja szerinti pénzforgalmi szolgáltatás korlátozott nyújtására a Hpt. 3. § (8) bekezdése szerint jogosult jogi személyre, illetve

b) a Magyar Államkincstár által alkalmazott távolról hozzáférést biztosító fizetési eszközre (Áht. 18/E. §)

akkor kell alkalmazni, ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik.

Értelmező rendelkezések

2. § (1) E rendeletalkalmazásában

a) bankszámla: a Polgári Törvénykönyv 529. §-a szerinti bankszámlaszerződés alapján megnyitott bankszámla, továbbá elnevezésétől és pénznemétől függetlenül valamely hitelintézettel szembeni minden olyan pénzkövetelés, amely a hitelintézet és ügyfele közötti szerződésből következően rendeltetésénél fogva a számlatulajdonos fizetési megbízásainak harmadik személyek részére, illetve más bankszámlák javára vagy terhére a fizetési forgalom útján történő teljesítését szolgálja;

b) pénzforgalmi bankszámla: az a bankszámla, amelyet a számlatulajdonos pénzforgalmának lebonyolítása céljából az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Art.) 97. § t) pontja szerinti vállalkozási tevékenységével kapcsolatosan törvényben vagy kormányrendeletben megállapított kötelezettség alapján nyit, illetve az a bankszámla, amely a számlatulajdonos rendelkezésének megfelelően kifejezetten pénzforgalmi bankszámlaként kerül megnyitásra;

c) hitelintézet: a Hpt. 5. § (1) bekezdése szerinti hitelintézet;

d) számlatulajdonos: a számlavezető hitelintézettel bankszámlaszerződést kötő fél;

e) rendelkezésre jogosult: a számlatulajdonos, illetve a bankszámla feletti rendelkezésre általa vagy jogszabály által feljogosított más személy;

f) fizetési megbízás:

1. a számlatulajdonos vagy a rendelkezésre jogosult utasítása a hitelintézetnek, pénzösszeg bankszámlájáról az általa megjelölt kedvezményezett bankszámlájára történő átutalására (a továbbiakban: átutalási megbízás), illetve

2. a számlatulajdonos hitelintézetnek szóló megbízása pénzösszegnek az általa megjelölt kötelezett bankszámlájáról, saját bankszámlájára történő beszedése iránt (a továbbiakban: beszedési megbízás),

3. bankszámlára készpénzben történő befizetés vagy az onnan készpénzben történő kifizetés;
- g) távolról hozzáférést biztosító fizetési eszköz: az az eszköz, amellyel birtokosa - rendszerint személyazonosító kód, illetőleg más hasonló azonosító használata révén - rendelkezhet a hitelintézettel szemben fennálló bankszámla-követeléséről vagy a hitelintézet által nyújtott hitellehetőségéről. Ilyen különösen a bankszámla-követeléssel való rendelkezést biztosító fizetési kártya (bankkártya), valamint a bankszámla-követelésről való rendelkezést telefon vagy számítógép útján biztosító egyéb eszköz;
- h) elektronikus pénzeszköz: az a távolról hozzáférést biztosító fizetési eszköznek nem minősülő, újratölthető fizetési eszköz - akár értéktároló kártya, akár számítógép-memória -, amelyen értékegységek elektronikus úton tárolhatók, lehetővé téve a birtokosnak azt, hogy az értékegységek átadásával közvetlen fizetési műveleteket végezzen;
- i) elektronikus fizetési eszköz: a távolról hozzáférést biztosító fizetési eszköz és az elektronikus pénzeszköz, amely a Hpt. 2. számú melléklete I. fejezetének 5. pontjában említett készpénz-helyettesítő fizetési eszköz. Nem minősül elektronikus fizetési eszköznek az olyan eszköz, amely legfeljebb egy jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni vállalkozó áruja vagy szolgáltatása ellenértékének kiegyenlítésére alkalmas;
- j) kibocsátó: az a hitelintézet, illetőleg a Hpt. 6. § (3) bekezdésében említett pénzügyi vállalkozás, amely a birtokossal kötött szerződésben kötelezettséget vállal, hogy az elektronikus fizetési eszköz használatát a birtokos számára biztosítja;
- k) birtokos: az a személy, aki a kibocsátóval kötött szerződés alapján az elektronikus fizetési eszköz használatára jogosult.

II. A BANKSZÁMLA

A bankszámla megnyitása

3. § (1) A bankszámla megnyitásakor a számlatulajdonos azonosítására a pénzmosság megelőzéséről és megakadályozásáról szóló jogszabályok az irányadók.

(2) Pénzforgalmi bankszámla nyitására kötelezett személy részére pénzforgalmi bankszámlát a hitelintézet csak akkor nyithat, ha

a) a jogi személy és a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság létrejöttéhez szükséges nyilvántartásba (a továbbiakban: nyilvántartás) már bejegyzett jogi személy és jogi személyiség nélküli gazdasági társaság a nyilvántartást vezető szervezettől származó, 30 napnál nem régebbi okirattal igazolta, hogy a nyilvántartásban szerepel, valamint adószámát és statisztikai számjelét közölte,

b) nyilvántartásba még be nem jegyzett jogi személy és jogi személyiség nélküli gazdasági társaság alapító okiratát (társasági szerződését) a hitelintézetnek egy másolati példányban átadta, valamint - ha cégbejegyzésre kötelezett és a pénzforgalmi számla megnyitása nem feltétele a cégbejegyzési kérelem benyújtásának - csatolta a cégbejegyzési kérelem benyújtásakor a cégbíróságon kapott tanúsítvány másolatát,

c) általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemély az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnál történt nyilvántartásba vételéről szóló okirat másolati példányát a hitelintézetnek átadta. Egyéni vállalkozó esetében az egyéni vállalkozói, illetőleg a tevékenység végzéséhez szükséges más igazolvány másolatának csatolása is szükséges.

(3) A (2) bekezdés b) pontja alapján

a) a gazdasági társaságok és szövetkezetek részére megnyitott pénzforgalmi számla terhére és - az alapítói vagyon kivételével - javára fizetési megbízást teljesíteni mindaddig nem lehet, amíg a számlatulajdonos nem igazolta, hogy nyilvántartásba történő bejegyzése iránti kérelmét benyújtotta, valamint adószámát és statisztikai számjelét nem közölte,

b) a nyilvántartásba vétellel létrejövő egyéb jogi személyek részére megnyitott pénzforgalmi számla terhére és - az alapítói vagyon kivételével - javára fizetési megbízást teljesíteni az a) pontban meghatározott egyéb feltétel teljesítése esetén is kizárólag a nyilvántartásba vétel megtörténtének igazolását követően lehet.

(4) A hitelintézet a megnyitott bankszámlát elsődlegesen az országosan egységes számlaszámrendszer szerint képzett egyedi számlaszám (pénzforgalmi jelzőszám), illetőleg a bankszámla elnevezése alapján, a pénzforgalomról szóló jegybanki rendelkezésben foglaltak szerint azonosítja. A bankszámla elnevezésében szerepelnie kell a számlatulajdonos teljes vagy rövidített nevének.

(5) A hitelintézet köteles a bankszámlák megnyitásához benyújtott dokumentumokat, illetőleg azok másolatát a bankszámla fennállása során, valamint a megszüntetését követően legalább 10 évig megőrizni.

(6) A belföldi jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság - törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában - a készpénzben teljesíthető fizetések céljára szolgáló pénzeszközök kivételével, köteles pénzeszközeit pénzforgalmi bankszámlán tartani, pénzforgalmát pénzforgalmi bankszámlán lebonyolítani, s ennek érdekében bankszámlaszerződést kötni. E rendelkezést alkalmazni kell a gazdasági tevékenységgel kapcsolatos pénzeszköz tekintetében az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemélyre, ideértve az egyéni vállalkozót is.

(7) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a jogi személyek és a magánszemélyek szabadon választhatják meg, melyik erre felhatalmazott hitelintézettel kötnék bankszámlaszerződést.

A számlatulajdonosok tájékoztatása

4. § (1) A hitelintézet a bankszámla megnyitásakor és azt követően folyamatosan a Hpt. 203. és 206. §-aiban foglaltaknak megfelelően tájékoztatja a számlatulajdonost a számlavezetés feltételeiről és azok változásairól.

(2) A hitelintézet által az egyes fizetési megbízásokról szóló, írásban vagy elektronikus adathordozón adandó tájékoztató kötelező tartalmi elemei:

a) a fizetési megbízásnak a kedvezményezett számláját vezető intézményhez való megérkezéséhez szükséges időtartam és számításának kezdőpontja,

b) a megbízó által fizetendő jutalék, díj és költség kiszámításának módja, ideértve az ennek során alkalmazott árfolyamot is,

c) a hitelintézet által alkalmazott értéknap,

d) a megbízó által igénybe vehető reklamációs és jogorvoslati eljárás részletes szabályai és igénybevételeinek rendje,

e) a fizetési megbízás összegének átváltásánál alkalmazott árfolyam.

(3) A hitelintézet előzetesen köteles a megbízónak tájékoztatást adni az egyes fizetési megbízások teljesítésének költségéről és határidejéről.

(4) A bankszámla forgalmáról és egyenlegéről a hitelintézet a számlatulajdonost a pénzforgalomról szóló jegybanki rendelkezésben meghatározott tartalommal és gyakorisággal kiállított bankszámlakivonat útján tájékoztatja. A bankszámlakivonat a számlatulajdonossal kötött megállapodástól függően elektronikus úton is továbbítható.

A bankszámla feletti rendelkezés

5. § (1) A bankszámla felett természetes személy számlatulajdonos a bankszámlaszerződésben meghatározott módon - önállóan vagy más személlyel együttesen vagy külön-külön- rendelkezhet.

(2) Jogi személy és jogi személyiség nélküli gazdasági társaság számlatulajdonos bankszámla feletti rendelkezéséhez a nyilvántartásba bejegyzett, illetőleg bejegyzésre bejelentett teljes vagy rövidített név (cégnév) betű szerinti használata, valamint a számlatulajdonos által a bankszámla feletti rendelkezésre bejelentett személy vagy személyek aláírása szükséges.

(3) A hitelintézet - a számlatulajdonos eltérő rendelkezésének hiányában - a bankszámla megterhelésére vonatkozó megbízásokat az érkezés sorrendjében teljesíti. Az érkezés sorrendjére a hitelintézet nyilvántartása az irányadó.

(4) A számlatulajdonos, illetőleg képviselője által feljogosított rendelkezésre jogosult rendelkezési joga bármikor visszavonható, vagy - a hitelintézettel kötött megállapodástól függően - korlátozható.

(5) A bankszámla feletti rendelkezés a hitelintézettel kötött megállapodástól függően írásban vagy távközlési eszközön keresztül szóban vagy elektronikusan, illetve számítógép útján elektronikusan történhet.

(6) A hitelintézet a rendelkezésre jogosult azonosítása során a tőle elvárható gondossággal köteles biztosítani, hogy a rendelkezési jogosultságot csak az arra jogosult gyakorolhassa.

(7) Ha a rendelkezési jog gyakorlása írásban történik, a hitelintézet a tőle elvárható gondossággal köteles ellenőrizni, hogy a megbízáson feltüntetett aláírás megegyezik-e a rendelkezésre jogosult hitelintézetnél bejelentett aláírásával. A hitelintézet a tőle elvárható gondossággal köteles eljárni az elektronikus aláírás ellenőrzése során is. A hitelintézet az aláírások bejelentésének, nyilvántartásának és vizsgálatának belső eljárási rendjéről köteles szabályzatot kidolgozni, és azt a Magyar Nemzeti Banknak és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének bemutatni.

(8) Ha a rendelkezési jog gyakorlása távközlési eszközön keresztül szóban vagy elektronikusan, illetve számítógép útján elektronikusan történik, a hitelintézet a rendelkezési jog illetéktelen gyakorlásáért csak akkor tehető felelőssé, ha azt a tőle elvárható gondosság mellett fel kellett volna ismernie, illetőleg arról a 14. § (2) bekezdés szerinti bejelentés alapján tudnia kellett.

A bankszámla feletti rendelkezés korlátozása és a hitelintézet beszámítási joga

6. § (1) A számlatulajdonos rendelkezése nélkül vagy rendelkezése ellenére a hitelintézet csak pénzfizetésre szóló végrehajtható bírósági, illetve közigazgatási határozatok, továbbá a lejáratkor az egyenes váltóadás által megjelölt hitelintézetnél fizetés végett bemutatott váltó alapján, valamint jogszabályban meghatározott más esetekben terheli meg a bankszámlát.

(2) A hitelintézet a teljesítéshez szükséges fedezet biztosításáig - legfeljebb azonban 15 napig - a jogosult ellenkező rendelkezése hiányában függőben tartja a pénzügyi fedezet hiánya miatt nem teljesíthető rendelkezéseket (megbízásokat) az alábbi sorrendben:

a) a számlavezető hitelintézet téves bejegyzésének a bankszámlán történő helyesbítése;
b)

1. a bírósági végrehajtó vagy az adóhatóság által a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 82/A. §-a alapján benyújtott azonnali beszedési megbízás és a bíróság által hozott átutalási végzés (Vht. 80. §),

2. a jogosult által a Vht. 6. § (2) bekezdése alapján a végrehajtható bírósági határozaton vagy a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 112. §-a szerinti közjegyzői okiraton, illetve a közjegyző által hozott végrehajtható határozaton, valamint az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 80. § (2) bekezdése alapján a végrehajtható közigazgatási határozaton alapuló pénzkövetelés behajtására benyújtott azonnali beszedési megbízás; továbbá a közigazgatási szerv által az Áe. 80. § (1) bekezdése, az adóhatóság által az Art. 88. § (1) bekezdése, illetve a vámhatóság által a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény 148. § (2) bekezdése alapján a végrehajtható közigazgatási határozaton vagy egyéb végrehajtható okiraton alapuló pénzkövetelés érvényesítésére benyújtott azonnali beszedési megbízás;

c) a Magyar Államkincstár által benyújtott - a helyi önkormányzatok nettó finanszírozása során megelőlegezett - követelések.

(3) A (2) bekezdés szerinti felsorolás teljesítési sorrendet is jelöl. Az azonos pont alá tartozó megbízások között - függetlenül a (2) bekezdés b) pontjában szereplő alpontoktól - az érkezés időpontja határozza meg a teljesítés sorrendjét.

(4) A (2) bekezdés b) pontjának 1. alpontja szerinti megbízások és az átutalási végzés tekintetében a hitelintézet a Vht. 79/A-79/E. §-ában és 82/A. §-ában foglaltak szerint jár el.

(5) A számlatulajdonosnak az ugyanazon hitelintézetnél vezetett pénzforgalmi bankszámlái a rendelkezéseknek (megbízásoknak) a (2) bekezdés a), b) 2. és c) pontja szerinti teljesítése szempontjából egy bankszámlának tekintendők.

7. § (1) A hitelintézet a számlatulajdonos rendelkezése nélkül is megterhelheti az adós nála vezetett számláját a pénzügyi szolgáltatási tevékenysége körében keletkezett esedékes követelésével. A hitelintézet e jogát befektetési szolgáltatási tevékenysége körében az ügyfelével kötött megállapodás alapján gyakorolhatja.

(2) A hitelintézet beszámítási jogát a számlatulajdonos elleni csőd bejelentéséről, illetve a felszámolási eljárás elrendeléséről történő tudomásszerzésig gyakorolhatja.

(3) A hitelintézet beszámítási jogát csak a 6. § (2) bekezdésében felsorolt követelések figyelembevételével, azok teljesítését követően gyakorolhatja.

A bankszámla feletti rendelkezés a csőd-, felszámolási és adósságrendezési eljárásban

8. § (1) A hitelintézet a fizetési haladékról szóló végzés közzététele után a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.) 9. §-a (5) bekezdésének megfelelően meghatározott értékhatárt meghaladó rendelkezéseket a vagyonfelügyelő jóváhagyásával együtt fogadhatja el.

(2) Csődeljárás esetén a fizetési haladékot (moratóriumot) tartalmazó végzés közzétételének napjától a fizetési haladék lejártáig a hitelintézet a csődeljárás alatt álló számlatulajdonos pénzforgalmi bankszámlájáról bankszámlák közötti elszámolást csak átutalással teljesíthet. A Csődtv. 12. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott követelések érvényesítése érdekében végrehajtható bírósági és közigazgatási határozat alapján benyújtott azonnali beszedési megbízást azonban a hitelintézet a fizetési haladék tartama alatt is köteles befogadni, illetve teljesíteni.

(3) A csődeljárás alatt álló számlatulajdonos köteles legkésőbb a fizetési haladékot tartalmazó végzés közzétételével egyidejűleg a hitelintézetnek bejelenteni

a) azt az értékhatárt (keretösszeget), amelynek összegét meghaladó pénzforgalmi megbízások csak a csődeljárásban kirendelt vagyonfelügyelő (a továbbiakban: vagyonfelügyelő) ellenjegyzésével teljesíthetők, és

b) a vagyonfelügyelő hitelt érdemlő módon (pl. közjegyző által) igazolt aláírását.

(4) Az adósságrendezési eljárás alatt álló számlatulajdonos a pénzügyi gondnok hitelt érdemlő módon igazolt aláírását legkésőbb az adósságrendezési eljárást megindító végzés közzétételével egyidejűleg köteles a saját, valamint a felügyelete alatt működő költségvetési szerv(ek) pénzforgalmi bankszámláját vezető hitelintézeteknek bejelenteni.

(5) A vagyonfelügyelő az (1) bekezdésben meghatározott jóváhagyást, a pénzügyi gondnok a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 10. § (5) bekezdésében meghatározott ellenjegyzési jogát a pénzforgalmi rendelkezésre (megbízásra) rávezetett - a (3) bekezdés b) pontja, illetve a (4) bekezdés szerint bejelentett - aláírásával ("ellenjegyzem" szöveg mellett) gyakorolhatja.

(6) A csődeljárás alatt álló számlatulajdonos köteles a hitelintézetnek haladéktalanul bemutatni a fizetési haladék meghosszabbításáról rendelkező, illetve a csődeljárást befejezetté nyilvánító jogerős bírósági végzést. Az adósságrendezési eljárás alatt álló számlatulajdonos köteles a (4) bekezdésben említett hitelintézetek részére haladéktalanul bemutatni az adósságrendezési eljárás megszüntetéséről szóló jogerős bírósági végzést.

(7) A hitelintézet köteles a csődeljárás alatt álló számlatulajdonossal szemben a fizetési haladék lejártát követő naptól a csődeljárást megszüntető végzés közzétételeig, illetve a csődeljárást befejezetté nyilvánító végzés bemutatásáig terjedő időszakban benyújtott és a (3) bekezdés a) pontja szerint bejelentett értékhatárt meghaladó összegű beszedési megbízásokat teljesítés előtt megküldeni a vagyonfelügyelőnek ellenjegyzés céljából. Ez az előírás nem

vonatkozik a végrehajtható bírósági és közigazgatási határozat alapján benyújtott azonnali beszédési megbízásra.

(8) A számlavezető hitelintézet az adósságrendezési eljárás alatt álló számlatulajdonossal, valamint a felügyelete alatt működő költségvetési szervvel (szervekkel) szemben az adósságrendezési eljárás tartama alatt benyújtott beszédési megbízásokat teljesítés előtt köteles ellenjegyzés céljából megküldeni a pénzügyi gondnoknak.

(9) Az (5) bekezdést a hitelintézetnek a 7. § (1) bekezdése szerinti beszámítási joga gyakorlása előtt is alkalmaznia kell. A hitelintézet beszámítási jogának az adósságrendezési eljárás során történő gyakorlása során a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény 10. § (5) bekezdése az irányadó.

(10) Ha a felszámolási eljárást elrendelő végzésről a pénzforgalmi bankszámlát vezető hitelintézet értesül, a pénzforgalmi bankszámla elnevezését a végzésben meghatározott időponttól "f.a." toldattal látja el. A pénzforgalmi bankszámla felett az igazolt felszámoló(k) által bejelentett aláírók a számlatulajdonosnak "felszámolás alatt" toldattal ellátott neve megjelölésével rendelkezhetnek.

A számlatulajdonos szabad rendelkezése alól kikerült pénzeszközök

9. § A meghatározott célra elkülönített és ily módon kezelt, a számlatulajdonos szabad rendelkezése alól már kikerült pénzeszközök (pl. óvadékkénti, illetve akkreditívvel, bankgaranciával, fedezetigazolással kapcsolatos elkülönítés), az elkülönítés tartama alatt csak a meghatározott célra használhatók fel.

III. A FIZETÉSI MEGBÍZÁSOK

A fizetési megbízások teljesítése

10. § (1) Ha a hitelintézet vagy a megbízó a fizetési megbízás teljesítésének megkezdésére későbbi időpontot (értéknap) nem jelölt meg, a teljesítési határidőket a befogadás időpontjától kell számítani. A fizetési megbízás befogadásának időpontja átutalás esetén az az időpont, amikor a hitelintézet az átutalási megbízást a teljesítéséhez szükséges valamennyi adat és a pénzügyi fedezet, beszédési megbízás esetén pedig az az időpont, amikor a beszédési megbízást a teljesítéséhez szükséges valamennyi adat birtokában átvette.

(2) A hitelintézet a fizetési megbízás befogadását követően a megbízó utasításának megfelelően a szerződésben meghatározott - ennek hiányában az e rendeletben, illetve jegybanki rendelkezésben megállapított - határidőn belül köteles teljesíteni.

(3) A fizetési megbízást a megbízó a hitelintézet által a bankszámlaszerződésben vagy üzletszabályzatban megállapított időn belül vagy feltétel bekövetkeztéig visszavonhatja vagy módosíthatja, ezt követően a fizetési megbízás nem módosítható és nem vonható vissza.

(4) Ha a felek másként nem állapodnak meg vagy jogszabályból más nem következik, az átutalási megbízás költségeit a megbízó viseli.

(5) Amennyiben a hitelintézet a fizetési megbízást késedelmesen teljesíti, a késedelem idejére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 301. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű kamatot köteles a megbízónak megfizetni, a hibás teljesítésért pedig helytállni tartozik. Ha a fizetési megbízás a hibás teljesítés következtében részben vagy egészben meghiúsult, a hitelintézet köteles a megbízás összegét vagy annak meghiúsult hányadát a megbízó kérésére haladéktalanul visszatéríteni.

(6) A hitelintézetek a fizetési megbízás késedelmes vagy hibás teljesítéséből származó, egymással szembeni pénzköveteléseiket a köztük lévő megállapodás alapján fizetik meg.

(7) Törvény vagy kormányrendelet, illetve a felek eltérő rendelkezésének hiányában a fizetési megbízás teljesítésének időpontja az a nap, amikor a pénzösszeget az átutalás, illetve a beszédési megbízás jogosultjának bankszámláján jóváírták. A bankszámlára történő készpénzbefizetés akkor teljesült, amikor a készpénzt a hitelintézet pénztáránál vagy a postán befizetik.

A nemzetközi fizetési forgalom

11. § Amennyiben e kormányrendelet vagy a pénzforgalomról szóló jegybanki rendelkezés, illetőleg a nemzetközi fizetési forgalomra szabályokat megállapító, kihirdetett nemzetközi egyezmény eltérő szabályokat nem állapít meg, a belföldi fizetési forgalom szabályait értelemszerűen kell alkalmazni a külföldre irányuló és a külföldről érkező átutalási megbízásokra is.

Az Európai Unió belüli átutalások külön szabályai

12. § (1) E paragrafus rendelkezései az Európai Unió belüli, határon átnyúló, legfeljebb 50 000 euró összegű átutalásra alkalmazandóak, ide nem értve azt az átutalást, amely esetében mind a megbízó, mind a jogosult pénzügyi intézmény, illetőleg befektetési vállalkozás vagy biztosítóiintézet (a továbbiakban: tagállamok közötti átutalás).

(2) A hitelintézet köteles az átutalást a szerződésben meghatározott határidőben és - az átutalás során szükség szerint alkalmazott átváltási árfolyamtól eltekintve - az előzetesen közölt díj és költség fejében teljesíteni.

(3) A megbízó eltérő rendelkezése hiányában az átutalás összegét a jogosult javára teljes összegben, levonás nélkül kell jóváírni. Ha a megbízó úgy rendelkezik, hogy az átutalás díja és költsége részben vagy egészben a jogosultat terheli, a hitelintézet a levonással egyidejűleg köteles erről a kedvezményezettet tájékoztatni.

(4) Eltérő megállapodás hiányában a hitelintézet köteles a tagállamok közötti átutalást oly módon továbbítani, hogy az a jogosult hitelintézetéhez legkésőbb a megbízás napját követő ötödik munkanapon megérkezzen. A jogosult bankszámláját vezető hitelintézet az átutalás összegét legkésőbb az érkezés napját követő munkanapon köteles a jogosult javára jóváírni.

(5) Ha a tagállamok közötti átutalás a szerződés szerinti, vagy ennek hiányában az e rendeletben meghatározott határidőn belül nem teljesül, a hitelintézet a megbízó kérésére tizennégy munkanapon belül köteles legfeljebb 12 500 eurónak megfelelő értékben visszatéríteni az átutalás összegét, valamint jóváírni az átutalás összege után a megbízás időpontjától a visszatérítés jóváírásáig járó kamatot és az átutalás megbízót terhelő költségét, kivéve, ha az átutalás összegét időközben a jogosult javára jóváírták.

(6) Ha a tagállamok közötti átutalás a jogosult hitelintézete által választott közreműködő magatartása vagy mulasztása miatt nem teljesült, a jogosult hitelintézete köteles legfeljebb 12 500 euró erejéig az átutalás összegét a jogosult rendelkezésére bocsátani.

(7) Ha a tagállamok közötti átutalás a megbízó által a hitelintézetnek adott megbízás hibás vagy hiányos volta vagy a megbízó kifejezett rendelkezésére választott közreműködő magatartása vagy mulasztása miatt nem teljesült, a megbízó hitelintézetének valamint a műveletben részt vevő más intézményeknek törekedniük kell az átutalás összegének mielőbbi visszatérítésére. Ha a megbízó hitelintézete számlájára az átutalás összege jóváírásra került, köteles azt a megbízó javára haladéktalanul jóváírni. A visszatérítés jóváírásakor a megbízó hitelintézete nem köteles a megbízó javára kamatot fizetni és az átutalás költségét visszatéríteni. Az átutalás visszatérítéséből adódó költséget a megbízó hitelintézete csak a szerződés kifejezett erre irányuló rendelkezése esetén vonhatja le a visszatérítés összegéből.

IV. AZ ELEKTRONIKUS FIZETÉSI ESZKÖZÖK

Az elektronikus fizetési eszközök kibocsátása és használata

13. § (1) Az elektronikus fizetési eszköz fizetési műveletre azoknál a jogi személyeknél, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságoknál és egyéni vállalkozóknál használható fel, amelyek (akik) az elektronikus fizetési eszköz elfogadására a kibocsátóval vagy más hitelintézettel szerződést kötöttek.

(2) A kibocsátó csak az ügyfél (birtokos) kifejezett írásbeli kérelmére bocsáthat rendelkezésre elektronikus fizetési eszközt.

(3) A kibocsátó köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfél (birtokos) legkésőbb a szerződés aláírásakor megismerje az elektronikus fizetési eszköz használatának és őrzésének

(biztonságban tartásának), valamint az ezekkel kapcsolatos felelősségének szabályaira vonatkozó szerződési feltételeket.

(4) A kibocsátó a kibocsátás során köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfélnek (birtokosnak) az elektronikus fizetési eszköz használatához szükséges személyazonosító kódját vagy más hasonló azonosító adatát - az ügyfélen (birtokoson) kívül - senki más ne ismerhesse meg.

A szerződés tartalma és módosítása

14. § (1) Az elektronikus fizetési eszköz kibocsátására kötött szerződésnek tartalmaznia kell legalább

- a) az elektronikus fizetési eszköz leírását és használatának módját;
- b) ha a birtokosnak az elektronikus fizetési eszköz használatához meghatározott technikai berendezéssel kell rendelkeznie, e berendezés elengedhetetlen műszaki jellemzőinek leírását;
- c) a (2) bekezdés szerinti bejelentés teljesítéséhez szükséges adatokat;
- d) a kibocsátó és a birtokos kötelezettségeit és felelősségét, ideértve a birtokostól az adott helyzetben általában elvárható mindazokat a magatartási szabályokat, amelyeket az elektronikus fizetési eszköz és a használatához szükséges személyazonosító kód, illetőleg más hasonló azonosító használata és őrzése során be kell tartania;
- e) a birtokos egyes műveletekkel kapcsolatos kifogásai esetén a rendelkezésére álló lehetőségekről szóló tájékoztatást, ideértve különösen a kifogás előterjesztésének és elintézésének módját, határidejét;
- f) a külföldön történő használatra alkalmas elektronikus fizetési eszközzel végzett műveletek esetében a külföldi pénznemnek a bankszámla pénznemére történő átszámításánál alkalmazandó árfolyam meghatározásának módját;
- g) a felszámítható kamatot, jutalékot, díjat és költséget, ideértve az állandó költségeket is;
- h) a kamatszámítás szempontjából figyelembe veendő napot (értéknap), amennyiben az eltér a könyvelés napjától;
- i) azt, hogy a kibocsátó az elektronikus fizetési eszközzel végzett műveletekről a bankszámlakivonatra vonatkozó előírások szerinti tartalommal, módon és gyakorisággal értesíti a birtokost bankszámlakivonattal, bankszámla hiányában számla kiállításával;
- j) a birtokos (2) bekezdésben meghatározott bejelentési kötelezettségét.

(2) A birtokos köteles a kibocsátónak vagy az általa megbízott, a szerződésben meghatározott intézménynek haladéktalanul bejelenteni, ha észlelte, hogy

- a) az elektronikus fizetési eszköz kikerült a birtokából (őrzése alól);
- b) az elektronikus fizetési eszköz vagy a használatához szükséges személyazonosító kód vagy más hasonló azonosító adata jogosulatlan harmadik személy tudomására jutott;
- c) a bankszámlakivonaton, illetve a számlán jogosulatlan művelet szerepel.

(3) A szerződésben az e rendeletben foglaltaktól kizárólag a birtokos javára lehet eltérni. Ha a hitelintézet a szerződés egyoldalú módosításának jogát a szerződésben kikötötte [Hpt. 210. § (3)-(4) bek.], és a módosításra irányuló ajánlatáról a birtokost közvetlenül értesítette, a módosítás a szerződésben vagy az ajánlatban meghatározott időtartam elteltével - amely nem lehet rövidebb az ajánlat kézhezvételétől számított harminc napnál - hatályba lép, kivéve, ha a birtokos - az említett felmondási idő alatt - a szerződést felmondja. A felmondási idő lejártáig a szerződés az eredeti feltételekkel áll fenn.

Értesítés az egyes műveletekről

15. § Az elektronikus fizetési eszközzel végrehajtott műveletekről a kibocsátó a birtokost a pénzforgalomról szóló jegybanki rendelkezés szerinti bankszámlakivonattal, illetőleg bankszámla híján számlával (forgalmi kivonat) értesíti.

A kibocsátónak a bejelentéssel kapcsolatos kötelezettségei

16. § (1) A kibocsátó köteles gondoskodni arról, hogy a birtokos a 14. § (2) bekezdésében említett bejelentését távközlési eszköz útján a hét bármely napján, a nap bármely szakában

megtehesse.(2) A bejelentésekről olyan nyilvántartást kell vezetni, amely megbízhatóan, megváltoztathatatlanul és utólag legalább 5 évig megállapíthatóan biztosítja a bejelentések időpontjának és tartalmának bizonyítását. A kibocsátó a birtokos kérelmére köteles igazolást kiadni arról, hogy a birtokos tett-e, és ha igen, mikor és milyen tartalommal bejelentést.

Felelősségi és kárviselési szabályok

17. § (1) A 14. § (2) bekezdésében említett bejelentés megtételét megelőzően bekövetkezett kárt - a (2) bekezdésben foglaltak szerint - a birtokos, a bejelentés megtételét követően bekövetkezett kárt pedig a kibocsátó viseli. A kibocsátó mentesül felelőssége alól, ha bizonyítja, hogy a kár a birtokos szándékosan vagy súlyos gondatlansággal okozott szerződésszegése folytán következett be.

(2) Ha a kár nem a birtokos szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartása folytán következett be, a birtokos a bejelentés megtételét megelőzően bekövetkezett kárt legfeljebb negyvenötezer forintos mértékig viseli.

(3) Bejelentés esetén a kibocsátó köteles az elektronikus fizetési eszköz további használatának megakadályozása érdekében minden, a kibocsátótól általában elvárható intézkedést megtenni akkor is, ha a birtokos az elektronikus fizetési eszköz használata és őrzése során megszegte a szerződés előírásait. A kibocsátó felel az intézkedés elmulasztása miatt bekövetkezett kárért.

(4) A kibocsátó felel azért a kárért, amely a 16. §-ban meghatározott kötelezettségének elmulasztásából származik, ideértve azt a kárt is, amely abból származik, hogy a birtokos technikai-műszaki ok miatt nem tudott eleget tenni a 14. § (2) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettségének. Ez alól a felelősség alól a kibocsátó akkor mentesül, ha a kibocsátótól általában elvárható intézkedéseket megtette.

(5) A bankszámla vezetésével, illetve a számla kiállításával összefüggésben a kibocsátó és a birtokos közötti jogviszonyban felmerülő azokra a felelősségi kérdésekre, amelyek nem az elektronikus fizetési eszköz harmadik személy által történő jogosulatlan használatával kapcsolatosak, a polgári jog általános szabályai az irányadók.

(6) Az 1. § (1) bekezdése b) pontjában meghatározott műveletekkel kapcsolatban a kibocsátó és a birtokos között keletkezett jogvitában a kibocsátót terheli annak bizonyítása, hogy a művelet lebonyolítását nem befolyásolta technikai-műszaki hiba vagy az érdekkörében felmerült más hiányosság.

Az elektronikus pénzeszközre vonatkozó külön rendelkezések

18. § (1) Az elektronikus pénzeszközre a 14. § (1) bekezdésének g) pontját, (2) bekezdésének c) pontját, a 15. §-t és a 17. §-t csak akkor kell alkalmazni, amikor az elektronikus pénzeszközt a birtokos bankszámlájáról pénzürtékkel történő feltöltésre, illetőleg a bankszámlájára történő letöltésre használják.

(2) A kibocsátó köteles biztosítani, hogy a birtokos az elektronikus pénzeszköz által tárolt értéket ellenőrizhesse, és az utolsó öt műveletet tételesen meg tudja állapítani.

(3) A kibocsátó köteles az elektronikus pénzeszköz által tárolt értéket a birtokos kérésére bankszámlán jóváírni vagy készpénzben kifizetni.

(4) A kibocsátó felel azért a kárért, amely az elektronikus pénzeszköz, a használatához szükséges berendezés vagy bármely más eszköz hibája miatt következett be, kivéve, ha a hibát a birtokos a berendezés vagy más eszköz nem rendeltetésszerű használatával maga okozta.

V. EGYÉB RENDELKEZÉSEK

Egyéb rendelkezések

19. § (1) Fizetési mód kötelező alkalmazását csak törvény vagy kormányrendelet írhatja elő.

(2) A hitelintézet a számlatulajdonos fizetési megbízásait a bankszámlához kapcsolódó hitelkeret terhére is teljesíti az e kormányrendeletben foglalt teljesítési szabályok betartásával.

(3) A Magyar Nemzeti Bank jegybanki feladatainak ellátásához szükséges adatokat a számlatulajdonos jogi személyek kötelesek a bankszámlájukat vezető hitelintézetnek

megadni. Az adatközlés körét és módját a Magyar Nemzeti Bank elnöke a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben állapítja meg.

Hatálybalépés és jogharmonizációs záradék

20. § (1) Ez a rendelet a (2) bekezdésben foglalt kivétellel 2002. január 1. napján lép hatályba azzal, hogy a 17. § (2) bekezdését a 2002. december 1. napját követően megtett bejelentésekre kell alkalmazni.

(2) A rendelet 12. §-a a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz teljes jogú tagként történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lép hatályba.

(3) A hitelintézet a rendelet 5. § (7) bekezdésében meghatározott, az aláírások bejelentésének, nyilvántartásának és vizsgálatának belső eljárási rendjéről kidolgozott szabályzatát 2002. július 1-jéig köteles a Magyar Nemzeti Banknak és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének megküldeni.

(4) A hitelintézet üzletszabályzatát a 17. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően 2002. december 1-jei hatállyal köteles módosítani.

(5) A hitelintézet köteles kezdeményezni az e rendeletben foglalt szabályoknak meg nem felelő szerződés módosítását. A hitelintézet olyan időpontban köteles a szerződés módosítására irányuló ajánlatáról ügyfelét értesíteni, hogy az ügyfélnek harminc nap álljon rendelkezésre a nyilatkozat tételére abban, hogy 2002. december 1-jei hatállyal elfogadja-e a hitelintézetnek a szerződés módosítására irányuló ajánlatát vagy felmondja-e a szerződést. Ha az ügyfél a szerződés módosítására irányuló ajánlat kézhezvételétől számított harminc napon belül az ajánlat elfogadásáról nem nyilatkozott, illetve ez időn belül a szerződés felmondásának jogával nem élt, úgy a szerződés a hitelintézet által tett ajánlat szerinti tartalommal módosul. E jogkövetkezményekről szóló tájékoztatást a szerződés módosítására irányuló ajánlatnak a figyelem felkeltésére alkalmas módon tartalmaznia kell.

(6) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok közötti átutalásokról szóló 97/5/EK irányelvvel összeegyeztethető, valamint a Bizottság az elektronikus fizetési eszközökkel végzett műveletekről, különösen a kibocsátó és birtokos közötti viszonyról szóló 97/489/EK ajánlásával részben összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

21. § E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a 155/2001. (IX. 12.) Korm. rendelet és a 77/1999. (V. 28.) Korm. rendelet, valamint a 39/1984. (XI. 5.) MT rendelet 1., 2., 2/A., 2/B., 2/C., 3., 4., 5., 6., 13., 13/A. és 14. §-a.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök